

ΙΑ ΑΒΑΝΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ και ΚΟΠΕΡΦΙΛΝΤ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

“Οταν ἡ Ντόρα ἔφυγε ἀπὸ τὴν τραπεζαρία μαζὺ μὲ τὴν μίς Μύρστον, θυθίστηκε σὲ μιὰ βαθειά δινειροπόλησι, τὴν δοπία τάραζε μονάχα δ φόβος μήπως μὲ κακολογήσῃ ἡ μίς Μύρστον στὸ εἰδωλό μου. Ο φόβος μου αὐτὸς μεγάλωσε ἀκόμα περισσότερο καὶ εἶδα τὴν παγωμένη καὶ ψυχρὴ φυσιογνωμία τῆς μίς Μύρστον. Μὰ καθησύχασα μ’ ἔναν τρόπο ἀπροσδόκητο.

— Δαυΐδ Κόπερφιλντ, μοῦ εἶπε ἡ μίς Μύρστον, γνέφοντάς μου νὰ πάω νὰ τὴ συναντήσω σὲ μιὰ γωνιά, θέλω νὰ σᾶς πῶ δυὸ λέξεις.

Τὴν πλησίασα ἀμέσως.

— Δὲν θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὶς οἰκογενειακές μας ὑπόθεσις, ἐπρόσθεσε. Τὸ ζήτημα αὐτὸ δὲν εἶνε καθόλου εὔχαριστο.

— Πραγματικά, δὲν εἶνε καθόλου εὔχαριστο, τῆς ἀπάντησα.

— Δὲν θέλω, ἔξακολούθησε ἡ μίς Μύρστον, νὰ ξαναθυμῇ θῶ τὶς φιλονεικίες τοῦ παρελθόντος. Μὲ πρόσθαλε μιὰ γυναῖκα — μιὰ γυναῖκα ποὺ ντροπιάζει τὸ φῦλο μου — γιὰ τὴν δοπία δὲν θὰ μποροῦσα νὰ μιλήσω χωρὶς περιφρόνησι καὶ ἀρδία. Γι’ αὐτὸ προτιμῶ νὰ σωπάσω.

Αὐτὸς ὁ ὑπαινιγμὸς τῆς τυράννου τῶν παιδικῶν μου χρόνων γιὰ τὴ θεία μου μ’ ἔκανε ἔξω φρενῶν. Τῆς ἀπάντησα δτὶ ήταν προτιμότερο νὰ μὴν ἀναφέρῃ καθόλου τὴ θεία μου, γιατὶ θὰ ξεχνοῦσα κάθε σεβασμὸ ἀπέναντί της καὶ θὰ τῆς ἔλεγα δσα σκεφτόμουν γι’ αὐτήν.

‘Η μίς Μύρστον ἔκλεισε τὰ μάτια τῆς κι’ ἔγειρε τὸ κεφάλι τῆς μὲ ὄφος περιφρονητικό. “Ἐπειτα, σηκώνοντας τὰ βλέφαρά της, εἶπε:

— Δαυΐδ Κόπερφιλντ, δὲν θὰ σᾶς κρύψω δτὶ εἶχα σχηματίσει ἄσχημη γνώμη γιὰ σᾶς κατὰ τὴν παιδική σας ἡλικία. Μπορεῖ νὰ γελάστηκα, ἡ ίσως νὰ μὴν εἰσαστε πειὰ ὅπως τότε. Μὰ δὲν πρόκειται γι’ αὐτὸ τώρα. “Ηθελα λοιπὸν νὰ σᾶς προτείνω, ἀφοῦ ἡ ζωὴ μᾶς ἔσμιξε καὶ πάλι ἔδω, νὰ φερόμαστε σὰν ἀπλοὶ γνώριμοι καὶ νὰ μὴ μιλήσουμε γιὰ τὸ παρελθόν. Τί λέτε καὶ σεῖς γι’ αὐτό;

— Μίς Μύρστον, τῆς ἀπάντησα, δ. κ. Μύρστον καὶ σεῖς μοῦ φερθήκατε ἀπάνθρωπα καὶ δείξατε μεγάλη σκληρότητα πρὸς τὴ δυστυχισμένη μου μητέρα. Αὐτὴ δὲν εἶνε ἡ πεποίθησί μου σὲ δλη μου τὴ ζωή. Μὰ δέχομαι τὴν πρότασί σας.

‘Η μίς Μύρστον ἔκλεισε πάλι τὰ μάτια τῆς κι’ ἔγειρε τὸ κεφάλι τῆς. “Ἐπειτα, ἀφοῦ ἄγγιξε τὸ χέρι μου μὲ τ’ ἀλύγιστα καὶ κρύα δάχτυλά της, ἀπομακρύνθηκε.

“Ο, τι μπορῶ νὰ πῶ γιὰ τὶς ὑπόλοιπες ὥρες τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ήταν δτὶ ἄκουσα τὴ βασιλισσα τῆς καρδιᾶς μου νὰ τραγουδάῃ γοητευτικές γαλλικές ρομάντσες, παίζοντας συγχρόνως ἐνα ὑπέροχο ὅργανο πούμιαζε μὲ κιθάρα.

Παραληροῦσα ἀπὸ χαρά. “Ολα ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Ντόρα, μοῦ φαινόντουσαν ἄσχημα. “Οταν τέλος, ἡ μίς Μύρστον τὴν ἐπῆρε σὰν δεσμοφύλακας γιὰ νὰ τὴν πάη νὰ κοιμηθῇ, ἡ Ντόρα μοῦ χαμογέλασε καὶ μοῦ ἔδωσε τὸ ωραῖο τῆς χέρι. Κυτταχτηκα κατόπιν μέσα σ’ ἐνα καθρέφτη: Είχα ὄφος ἡλιθίου. Πήγα νὰ κοιμηθῶ κι’ ἔγω καὶ σηκώθηκα τὴν ἄλλη μέρα σὲ μιὰ κατάστασι ποὺ ἔμοιαζε μὲ μέθη καὶ παραφροσύνη.

“Έκανε ὑπέροχο καιρὸ τὸ πρωῖ καὶ, καθὼς ήταν πολὺ νωρὶς ἀκόμα, μοῦ ἤρθε ἡ ἰδέα νὰ περιπλανηθῶ στὸν κῆπο καὶ νὰ ἔγκαταλειφθῶ στὸ πάθος μου, ἀναπολῶντας τὴ γοητευτική εἰκόνα τῆς Ντόρας. Καθὼς διέσχιζα τὸ διάδρομο, συνάντησα τὸ μικρὸ τῆς σκύλο ποὺ τὸν ἔλεγε Ντίκ. Τὸν πλησίασα γεμάτος τρυφερότητα, μὰ ἔκεινος μοῦ ἔδειξε τὰ δόντια του, κατέφυγε γρυλλίζοντας κάτω ἀπὸ μιὰ καρέκλα, καὶ δὲν μ’ ἄφησε οὕτε νὰ τὸν ἀγγίξω.

‘Ο κήπος ήταν δροσερὸς κι’ ἐρημικός. “Αρχισα νὰ κάνω βόλτες, προσπαθῶντας νὰ φανταστῶ τὴν εύτυχια μου ἀν ποτὲ γινόμουν ὁ μνηστὴρ αὐτοῦ τοῦ θαύματος. Ιὸ νὰ ἔχω

τὸ προνόμιο νὰ τὴν λέω ἀπλῶς «Ντόρα», νὰ τῆς γράφω, νὰ τὴν ἀγαπῶ, νὰ τὴν λατρεύω, νὰ μπορῶ νὰ λέω δτὶ δεν μὲ ξεχνοῦσε κι’ δταν ἀκόμα βρισκόταν μὲ ἄλλους, — ὅλ’ αὐτὰ ἀποτελοῦσαν τὴ μεγαλύτερη τῶν φιλοδοξιῶν, τῶν δικῶν μου τούλαχιστον.

Εἰχα πολλὴ ὥρα ποὺ ἔκοθα βόλτες, δταν ἔξαφνα, στὴ στροφὴ μιᾶς δενδροστοιχίας, βρέθηκα ἀπέναντι στὴ Ντόρα. Κοκκινίζω καὶ τώρα ἀκόμα μ’ αὐτὴ τὴν ἀνάμνησι κ’ ἡ πέννα μου τρέμει ἀνάμεσα στὰ δάχτυλά μου.

— Βγαίνετε... βγαίνετε πολὺ νωρὶς, μίς Σπένλοου, τραύλισα.

— “Ω! πλήρω στὸ σπίτι, μοῦ ἀπάντησε, καὶ ἡ μίς Μύρστον εἶνε τόσο ἀνόητη! Μοῦ λέει δτὶ πρέπει νὰ περιμένω νὰ διαλυθῇ πρῶτα ἡ πρωϊνὴ καταχνὶ γιὰ νὰ βγῶ ἔξω... (Ἐδῶ ξέσπασε στὸ μελωδικό της γέλιο). Τὶς Κυριακὲς τὸ πρωῖ, ὅπως σημερα, καθὼς δὲν μελετάω πιάνο, πρέπει νὰ κάνω κάτι. Καὶ κατεβαίνω στὸν κῆπο. “Ἐπειτα, αὐτὴ εἶνε ἡ πιὸ γοητευτικὴ ὥρα τῆς ἡμέρας, δὲν νομίζετε;

Στὸ σημεῖο αὐτὸ γίνηκα τολμηρὸς καὶ τῆς εἶπα, τραύλιζοντας πάντοτε, δτὶ ὁ καιρὸς μοῦ φαινόταν ὑπέροχος πρὸ μιᾶς στιγμῆς, ἀν καὶ προηγουμένως μοῦ φαινόταν πολὺ σκυθρωπός...

— Εἶνε κομπλιμέντο αὐτὸ ἡ ὁ καιρὸς ἄλλαξε πραγματικά; μὲ ρώτησε ἡ Ντόρα.

Εἶδα κι’ ἔπαθα γιὰ νὰ τῆς ἀπαντήσω δτὶ δὲν ήταν κομπλιμέντο, μὰ ἡ καθαρὴ ἄληθεια εἶνε δτὶ δὲν εἶχα ἀντιληφθῆ καμμιὰ ἀτμοσφαιρικὴ μεταβολὴ, μὰ μιὰ μεταβολὴ στὴν κατάστασι τῆς ψυχῆς μου.

Δὲν εἶδα ποτὲ μπούκλες δμοιες μ’ αὐτὲς ποὺ τίναξε γιὰ νὰ σκεπάσῃ τὴν κοκκινάδα τοῦ προσώπου της. Κι’ αὐτὸ δὲν εἶνε καταπληκτικὸ γιατὶ ἡ μπούκλες της ἦσαν μοναδικὲς στὸν κόσμο. “Οσο γιὰ τὸ φάθινο καπέλλο, τὸ στολισμένο μὲ γαλάζιες κορδέλλες, ἀν μποροῦσα νὰ τὸ κρεμάσω στὴν κάμαρή μου, τὶ θησαυρὸς ἀνεκτίμητος θὰ ήταν γιὰ μένα...

— ‘Ο μπαμπᾶς σας μοῦ εἶπε πῶς ἤρθατε πρὸ δλίγων ἡμέρων ἀπ’ τὸ Παρίσι; τῆς ψιθύρισα.

— Ναι, μοῦ ἀπάντησε. “Ἐχετε πάει;

— “Οχι, ποτέ.

— “Ω! ἐλπίζω πῶς θὰ πάτε... Θὰ εύχαριστηθῆτε πολὺ... Η φυσιογνωμία μου ἔξεφρασε ζωηρὸ πόνο. Μοῦ ήταν ἀνυπόφορο νὰ συλλογίζωμαι δτὶ «ἔλπιζε» πῶς θὰ ἔφευγα, δτὶ μποροῦσε νὰ πιστεύῃ πῶς θὰ ἔφευγα. Δὲν ἔδινα πεντάρα γιὰ τὸ Παρίσι, δὲν ἔδινα πεντάρα γιὰ δλη τὴ Γαλλία!... Τῆς εἶπα δτὶ ύπὸ τὶς παροῦσες συνθήκες, τίποτε στὸν κόσμο δὲν θὰ μ’ ἔκανε νὰ ἔγκαταλειφω τὴν Ἀγγλία...

Η Ντόρα εἶχε ἀρχίσει νὰ κοκκινίζῃ πάλι, δταν τὸ σκυλάκι της ἔφτασε τρέχοντας, πρὸς μεγάλη ἀνακούφισι καὶ τῶν δυό μας.

Ο σκύλος αὐτὸς φαίνεται πῶς μὲ ζήλευε θανάσιμα κι’ ἀρχισε νὰ γαυγίζῃ μὲ λύσσα πρὸς τὴ διεύθυνσί μου. Τὸν ἐπῆρε στὶν ἀγκαλιά της (Ω Θεέ μου!) καὶ τὸν χάιδεψε, μὰ ἔκεινος ἔξακολουθοῦσε νὰ γαυγίζῃ, τόσο ποὺ στὸ τέλος τὸν μάλλωσε. Οἱ πόνοι μου μεγάλωσαν καθὼς ἔθλεπα τὰ θεῖα δαχτυλάκια της νὰ τοῦ δίνουν μπατσάκια ποὺ ἦσαν περισσότερο χάδια, ἐνῶ ἔκεινος ἀνοιγόκλεινε τὰ μάτια του καὶ τῆς ἔγλυφε τὸ χέρι. Στὸ τέλος ἤσυχασε καὶ πήγαμε νὰ ἐπισκεφθοῦμε τὸ θερμοκήπιο.

— Δὲν ἔχετε πολὺ θερμές σχέσεις μὲ τὴν μίς Μύρστον, καθὼς βλέπω, εἶπεν ἡ Ντόρα. Χρυσούλη μου!

Τὰ δύο τελευταῖα λόγια της δὲν ἀπευθυνόντουσαν, δυστύχωσε σὲ μένα, ἀλλὰ στὸ σκύλο της.

— “Οχι, τῆς ἀπάντησα. Καθόλου θερμές...

— Εἶνε πολὺ πληκτική, ἔξακολούθησε ἡ Ντόρα, κάνοντας ἔνα χαριτωμένο μορφασμό. Δὲν ξέρω τὶ τοῦ ήρθε τοῦ μπατσάκη πά πάτη νὰ μοῦ βρήι μιὰ τόσο δυσάρεστη σύντροφο. Καὶ τί τὴν θέλω τὴν σύντροφο; ·Ο Ζίπ μπορεῖ νὰ μὲ προστατεύσῃ καλύτερα ἀπὸ τὴν μίς Μύρστον, δὲν εἰν’ ἔτσι, Ζίπ, ἀγαπη-

μένε μου;

‘Ο Ζίπ εκλεισε ράθυμα τά μάτια του, ένω ή Ντόρα τού χάιδευε τήν τριχωτή μπάλλα πού τού χρησίμευε γιά κεφάλι. Κι’ έξακολούθησε:

— ‘Ο μπαμπάς άποκαλει τήν μίς Μύρστον στενή μου φίλη, μά δὲν είνε τίποτε τέτοιο, δὲν εἰν’ έτσι, Ζίπ; Δὲν έχουμε έμπιστοσύνη σ’ ανθρώπους τόσο στριμμένους, δ Ζίπ κι’ έγω! Θὰ χαρίσουμε τήν έμπιστοσύνη μας σ’ όποιον μᾶς άρέση καὶ θὰ μπορέσουμε νὰ βρούμε φίλες χωρίς νὰ μᾶς τις φέρουν έπιτηδες, δὲν εἰν’ έτσι, Ζίπ;

‘Ο Ζίπ άπαντησε μ’ ένα εύχαριστο μουρμούρισμα, όμοιο μ’ αὐτὸ ποὺ κάνει τὸ νερὸ δταν βράζη στὸ μπρίκι.

— Εἶνε πολὺ σκληρό, έπειδὴ πέθανε ή φτωχή μας μαμά, νὰ νοιώθουμε πάντα ξοπίσω μας μιὰ γεροντοκόρη, πένθιμη καὶ γκρινιάρα σὰν τήν μίς Μύρστον, δὲν εἰν’ έτσι, Ζίπ; Μην ἀνησυχῆς Ζίπ: δὲν θὰ πιάσουμε ποτὲ φίλια μαζύ της, θὰ διασκεδάζουμε δσο μποροῦμε, χωρίς αὐτήν, καὶ θὰ τήν κάνουμε νὰ λυσσάη, δὲν εἰν’ έτσι, Ζίπ;... Λιγο ἀκόμα νὰ κρατοῦσε αὐτὸς

δ διάλογος, μοῦ φαίνεται πώς θά πεφτα γονατιστὸς στήν ἄμμο τού κήπου, μὲ κίνδυνο νὰ γδαρθῶ καὶ νὰ μὲ πετάξουν δξω ἀπ’ τήν πόρτα. Μά, δόξα τῷ Θεῷ, εῖχαμε φτάσει στὸ θερμοκήπιο καὶ μπήκαμε μέσα, μόλις ή Ντόρα πρόφερε τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια.

‘Υπήρχαν ἐκεῖ ύπέροχα γεράνια καὶ χασομερήσαμε μπροστά τους. ‘Η Ντόρα στεκόταν γιὰ νὰ θαυμάσῃ πότε αὐτὸ καὶ πότε ἐκεῖνο. Σταματοῦσα γιὰ νὰ τὰ θαυμάσω κι’ έγω, κ’ ή Ντόρα, γελαστή, σήκωνε τὸ σκυλί της μὲ μιὰ παιδιάστικη κίνηση γιὰ νὰ τὸ βάλη νὰ μυρίση τὰ λουλούδια: ἀν δὲν βρισκόμαστε κ’ οἱ τρεῖς στὴ χώρα τῶν νεράϊδων, έγω τούλαχιστον βρισκόμουν!

Καὶ σήμερα ἀκόμα τὸ ἄρωμα ἐνὸς φύλλου γερανιοῦ ἀλλάζει τὸ δρόμο τῶν σκέψεών μου μὲ μιὰ ταχύτητα ποὺ μὲ γεμίζει ἀπὸ ἔκπληξι γλυκειὰ καὶ μελαγχολική. Ξαναβλέπω τότε ἐνα ψάθινο καπέλλο μὲ γαλάζιες κορδέλλες, ἐνα δάσος σγουρῶν μαλλιῶν, ἐνο μικρὸ σκυλάκι μαῦρο, ποὺ τὸ σήκωναν δυὸ χεράκια κατάλευκα μπροστά σ’ ἐνα παρτέρρι λουλου-

Τόλμησε νὰ πιάσω τὰ χέρια τῆς Ντόρας.

διών καὶ φύλων πράσινων.

Ή μίς Μύρστον ἔψαχνε ἐν τῷ μεταξὺ νὰ μᾶς θρῆ. Μᾶς ἀνακάλυψε τέλος στὸ θερμοκήπιο κι' ἔτεινε στὴν Ντόρα γιὰ νὰ τὸ φιλήσῃ τὸ ἀντιπαθητικό της μάγουλο, ποὺ ἡ ρυτίδες του ἥσαν γεμάτες πούντρα τοῦ ρυζιοῦ. "Ἐπειτα πέρασε τὸ μπράτσο τῆς Ντόρας κάτω ἀπ' τὸ δικό της καὶ μᾶς παρέσυρε πρὸς τὴν τραπεζαρία μὲ θήμα γρεναδιέρου, σὰν νὰ παρακολουθούσαμε στρατιωτικὴ κηδεία.

Δὲν θὰ θυμόμουν πειὰ νὰ πῶ πόσα φλυτζάνια ἤπια ἀπὸ τὸ τσάι ποὺ εἶχε ἑτοιμάσει ἡ Ντόρα! Μὰ ρούφηξα ἀσφαλῶς τόσα, ὥστε θὰ ἔφταναν γιὰ νὰ μοῦ ξεκουρντίσουν τὸ νευρικὸ σύστημα, ἀν δὲν ἦταν ἐκείνη τὴν ήμέρα ἐντελῶς ἀνύπαρκτο.

Λίγο ἀργότερα πήγαμε στὴν ἐκκλησία, ὅπου ἡ μίς Μύρστον κάθησε ἀνάμεσα ἀπ' τὴν Ντόρα κι' ἐμένα. "Ακουσα τὴν Ντόρα νὰ φάλλῃ καὶ δλο τὸ ἐκκλησίασμα χάθηκε μπρὸς ἀπ' τὰ μάτια μου. Τὸ μόνο ποὺ θυμοῦμαι ἀπὸ τὴ λειτουργία τῆς Κυριακῆς ἐκείνης ἦταν ἡ... Ντόρα!

Ἡ ήμέρα κύλησε γαλήνια. Καθόλου ἐπισκέψεις, περίπατος, οἰκογενειακὸ γεῦμα καὶ μιὰ θραδυὰ ποὺ πέρασε στὸ κύτταγμα μαζύ μὲ τὴν Ντόρα βιθλίων καὶ εἰκόνων.

"Α! Ο κ. Σπένλου δὲν ὑπωφιαζόταν καθόλου, ἐνῶ μιούκοιμόταν ἀπέναντί μου μετὰ τὸ δεῖπνο, μὲ τὸ μαντῆλι του ἀπάνω στὸ πρόσωπό του, μὲ πόση θέρμη τὸν ἔσφιγγα μέσα στὴ φαντασία μου, στὴν ἀγκαλιά μου, σὰν στοργικὸς γαμπρός του!

Καὶ τοῦ εἶχα τόση ἐμπιστοσύνη ἔτσι, καθὼς κοιμόταν, ὥστε σὲ κάποια στιγμὴ, τόλμησα νὰ πιάσω τὰ χέρια τῆς Ντόρας, ἡ ὅποια τὰ τράβηξε ἀμέσως, χωρὶς νὰ θυμώσῃ, μὰ χαμογελῶντας.

Φύγαμε τὴν ἄλλη μέρα πολὺ νωρὶς γιὰ τὸ Λονδίνο, γιατὶ εἶχαμε μιὰ σπουδαία ὑπόθεσι στὸ Ναυτοδικεῖο. Ἡ Ντόρα θρισκόταν κιόλας στὴν τραπεζαρία καὶ μᾶς ἑτοίμαζε τὸ τού προγεύματος.

Ἄφοῦ προγευματίσαμε, τὴν ἀποχαιρέτησα καὶ μπῆκα μαζύ μὲ τὸν κ. Σπένλου στὸ ἀμάξι. Ἐκείνη στάθηκε μὲ τὸν Ζίπ στὴν ἀγκαλιά της στὸ κατώφλι τῆς πόρτας καὶ μᾶς χαιρετοῦσε, σαλεύοντας τὸ μαντῆλι της.

Δὲν θὰ κάνω μάταιες προσπάθειες γιὰ νὰ περιγράψω αὐτὸ ποὺ ἔνοιωθα τὴν ήμέρα ἐκείνη στὸ Ναυτοδικεῖο, οὔτε τὴν σύγχυσι ποὺ ἐπικρατοῦσε στὸ πνεῦμα μου σχετικῶς μὲ τὴν ὑπόθεσι ποὺ ἔκδικαζόταν ἔκει. Δὲν θὰ διηγηθῶ πῶς διάθαζα τὸ ὄνομα τῆς Ντόρας χαραγμένο στὸ ἀσημένιο κουπὶ ποὺ ἦταν ἀκουμπισμένο στὸ τραπέζι μας ὡς ἔμβλημα τῆς ὑψηλῆς μας δικαιοδοσίας, οὔτε τί αἰσθάνθηκα ὅταν ὁ κ. Σπένλου ξαναπήρε μόνος τὸ θράδυ τὸ δρόμο τοῦ σπιτιοῦ του (εἶχα, θλέπετε, τὴν τρελλὴ ἐλπίδα ὅτι θὰ μ' ἔπαιρνε πάλι μαζύ του, κι' οὔτε θὰ πῶ ὅτι παρέβαλα τὸν ἔαυτό μου μ' ἔνα ναυτικὸ τοῦ ὄποιου τὸ καράβι σήκωσε τὰ πανιά κι' ἔφυγε ἔγκαταλείποντάς τον σ' ἔνα ἔρημονησι).

Καὶ τὰ ὄνειρα ποὺ ἔκανα γιὰ τὴν Ντόρα πλημμύριζαν τὴν καρδιά μου ἀπὸ μέρα σὲ μέρα, ἀπὸ ἔθδομάδα σὲ ἔθδομάδα, ἀπὸ μῆνα σὲ μῆνα. Πήγαινα στὰ δικαστήρια, ὅχι γιὰ νὰ ἐνδιαφερθῶ γιὰ τὶς δίκες, μὰ γιὰ νὰ συλλογίζωμαι τὴν Ντόρα. Κι' ἀν ἔδινα τὴν παραμικρὴ προσοχὴ στὶς ὑπόθεσεις στὰ διαζύγια ποὺ μ' ἔκαναν ν' ἀπορῶ πῶς ὅλοι οἱ παντρεμένοι δὲν εἶνε τρισευτυχισμένοι.

Κατὰ τὴν πρώτη θδομάδα τῆς μεγάλης μου ἀγάπης, ἀγόρασα τέσσερα πολυτελῆ γιλέκα — ὅχι ἀπὸ ματαιοδοξία, ἀβέβαια! μὰ ἔξ αἰτίας τῆς Ντόρας! "Αρχισα νὰ φοράω γάντια μπαίς κι' ἀπόκτησα ἐκείνη τὴν ἐποχὴ τὶς πρῶτες ρίζες ὅλων τῶν καλων ποὺ εἶχα κατόπιν σ' ὅλη μου τὴ ζωή. "Αν τὰ μποτίνια ποὺ φοροῦσα τότε ὑπῆρχαν ἀκόμη καὶ τὰ ἐσύγκρινε κανεὶς μὲ τὸ φυσικὸ μέγεθος τῶν ποδιῶν μου, θὰ ἔδειχναν μὲ τὸν πιὸ συγκινητικὸ τρόπο τὸ θάθος τοῦ αἰσθήματος μου καὶ τὴν αἰτία τῶν καλων μου.

Ωστόσο, ἀν καὶ κουτσαίνοντας γιὰ τὴν ἀγάπη τῆς Ντόρας, ἔκανα ἔνα σωρὸ λεῦγες πεζός μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ τὴν συναντήσω. Περιφερόμουν στοὺς δρόμους διποὺ ὑπῆρχαν τὰ ὠραιότερα καταστήματα γυναικείων εἰδῶν, ἔτρεχα σὲ κάθε φιλανθρωτικὴ ἀγορά, πλανιόμουν μέσα στὰ πάρκα, ὡς ὅτου γινόμουν μιτσοπεθαμένος ἀπ' τὴν κούρασι.

Καμιμὰ φορά, μὰ πολὺ σπάνια, εἶχα τὴν εύτυχία νὰ τὴν συναντήσω. Τότε τὴν ἔθλεπα μέσα σ' ἔνα ἀμάξι νὰ μὲ χαρτέα, κουνώντας ὃ γάντι της, καὶ πότε τὴν συναντοῦσα πεζή, κι' ἔκανα μερικὰ θήματα κουβεντιάζοντας μαζύ της καὶ μὲ τὴν μίς Μύρστον. Στὴν τελευταία περίπτωσι, γινόμουν

πολὺ δυστυχισμένος, ὅταν τὴν ἄφηνα, γιατὶ σκεφτόμουν ὅτι δὲν εἶχα μπορέσει νὰ τῆς φανερώσω τίποτε ἀπὸ τὸ πάθος μου ἡ ὅτι δὲν ἔδειχνε κανένα ἐνδιαφέρον γιὰ μένα. "Οπως μπορεῖ νὰ φαντασθῇ κανεὶς, ἔζουσα μὲ τὴν ἐλπίδα μιᾶς καινούργιας προσκλήσεως τοῦ κ. Σπένλου νὰ πάω στὸ σπίτι του, μὰ ἐπειδὴ τίποτε τέτοιο δὲν πινέθαινε ήμουν πολὺ δυστυχισμένος.

XXVII

Δὲν ξέρω πῶς μιὰ ἀπὸ τὶς ήμέρες ἐκείνες μοῦ ἤρθε ἡ Ιδέα πάω νὰ θρῶ τὸν παληὸ μου συμμαθητὴ Τόμμυ Τρήντλ ποὺ τὸν εἶχα ξανασυναντήσει, ύστερ' ἀπὸ τόσα χρόνια, στὴν ἐσπερίδα τοῦ κ. Βάντερμπρουκ. Ἡ χρονολογία ποὺ μοῦ εἶχε πῆ ὅτι θὰ ἐπέστρεφε ἀπ' τὸ ταξίδι του εἶχε περάσει καὶ, κατώς μοῦ εἶχε ἀφήσει τὴ διεύθυνσι του, τράβηξα γιὰ τὸ σπίτι του.

Ἡ συνοικία στὴν δποία κατοικοῦσε ἥταν πολὺ φτωχικὴ καὶ μοῦ θύμισε τὴ γειτονιὰ δπου καθόμουν κι' ἔγω ἄλλοτε μαζύ μὲ τὸ ζεῦγος Μικάουμπερ. Ἐπίσης φτωχικὸ ἥταν καὶ τὸ σπίτι του.

Μὰ κι' ἔν' ἄλλο γεγονός μοῦ θύμισε τὸ ζεῦγος Μικάουμπερ. Μπρὸς στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ μιὰ γαλατοῦ φιλονεικοῦσε μὲ μιὰ νεαρὴ ὑπηρέτρια, γιατὶ οἱ κύριοι της δὲν ἔννοούσαν νὰ τῆς ξιφλήσουν τὸ λογαριασμό τους.

"Οταν τέλος τελείωσε ὁ καυγᾶς, πλησίασα τὴν ὑπηρέτρια καὶ τὴν ρώτησα:

-- Ἐδῶ κάθεται δ κ. Τόμμυ Τρήντλ;

Μιὰ φωνὴ μυστηριώδης, θγαίνοντας ἀπὸ τὸ θάθος τοῦ διαδρόμου φώναξε: «Ναί», κι' ἀμέσως ἡ μικρὴ ὑπηρέτρια ἐπανέλαβε κι' αὐτή:

— Μάλιστα, κύριε.

— Εἶνε μέσα; ρώτησα.

Ἄφοῦ ἡ ίδια μακρυνὴ φωνὴ ἀπάντησε πάλι καταφατικὰ κι' ἡ μικρὴ ὑπηρέτρια τὴν ἐπανέλαβε σὰν ἡχώ, προχώρησα μέσα κι' ἀρχισα ν' ἀνεβαίνω τὴ σκάλα. "Οταν ἔφτασα στὸ κεφαλόσκαλο, θρῆκα τὸν Τρήντλ νὰ μὲ περιμένη ἔκει κι' ἔπειτα ἀπὸ μιὰ θερμὴ ὑποδοχὴ μ' ἔμπασε στὴν κάμαρή του. "Αν καὶ φτωχικὰ ἐπιπλωμένη, ἥταν περιποιημένη.

— Τρήντλ, τοῦ εἶπα ἀφοῦ κάθησα, χαίρω πολὺ ποὺ σὲ θλέπω.

— Κι' ἔγω τὸ ίδιο, Κόπερφιλντ, μοῦ ἀπάντησε. Σ' ἀγαπῶ τόσο! Γι' αὐτὸ τὸ λόγο μάλιστα, σοῦ ἔδωσα, ὅταν συναντηθήκαμε στοῦ κ. Βάντερμπρουκ, τὴ διεύθυνσι τοῦ σπιτιοῦ μου καὶ ὅχι τοῦ γραφείου μου.

— "Ω! ἔχεις γραφεῖο; ρώτησα.

— Γιὰ τὴν ἀκρίβεια, ἔχω τὸ τέταρτο ἔνος γραφείου, μοῦ ἔξηγησε ὁ Τρήντλ. Πιάσαμε τὸ γραφεῖο αὐτὸ τέσσερες, ἔτσι ποὺ νὰ φαινόμαστε πῶς ἔχουμε πελάτες καὶ αὐτὴ ἡ δουλειὰ μοῦ στοιχίζει μισή κορώνα τὴ θδομάδα.

—"Ολη ἡ ἀπλότης του, ὅλη ἡ καλωσύνη του καὶ ὅλη ἡ ἀτυχία του ξαναθρισκόντουσαν στὸ χαμόγελο μὲ τὸ δποῖο συνώδευσε τὰ λόγια αὐτά.

— Ξέρεις τί σκέφτομαι τώρα ποὺ σὲ κυττάζω, Τρήντλ; τοῦ εἶπα.

— "Οχι.

— Το μπλέ - σιέλ κοστοῦμι ποὺ φοροῦσες ὅταν ήσουν παλάκι.

— "Α! ναί, ἔκανε δ Τρήντλ γελῶντας. Θεέ μου! Τί θδοφα ποὺ ήταν τότε. Θυμᾶσαι τὰ νυχτερινά μας γλέντια στὸ οπνωτήριο τοῦ λυκείου Σάλεμ;

— Θυμᾶμαι πῶς εἶχες κηδεμόνα τότε κάποιο θεῖο σου...

— Ναί!... Ναί!... Εἶχα ἔνων θεῖο... Μὰ πέθανε λίγο καιρὸ μετὰ τὴν ἔξοδό μου ἀπὸ τὸ λύκειο. "Ηταν ἔνας πλούσιος ύφασματέμπορος ποὺ εἶχε ἀποσυρθῆ ἀπὸ τὶς δουλειές του καὶ ποὺ λογάριαζε νὰ μὲ κάνη κληρονόμο του. Μὰ, ὅταν μεγάλωσα ἔπαιψα νὰ τοῦ ἀρέσω. Μοῦ εἶπε μιὰ μέρα πῶς ἐπιζέ ἀπὸ μένα νὰ γίνω διαφορετικὸς ἀπ' δ, τι ήμουν καὶ παντρεύτηκε τὴν ὑπηρέτρια του.

— Καὶ σὺ τί ἔκανες; τὸν ρώτησα.

— Ἀπολύτως τίποτε. "Εζησα μαζύ τους ἐλπίζοντας ὅτι θὰ βοηθοῦσαν νὰ σταδιοδομήσω, μὰ, ἀλλοίμονο! μιὰ μέρα διεθητικὰ χωρὶς περιουσία.

— Ἀλήθεια, δ θεῖος σου δὲν σοῦ ἔφησε τίποτε, Τρήντλ; ρώτησα.

— Μονάχα πενήντα λίρες. Καθὼς μάλιστα δὲν εἶχα διαλέξει ἀκόμα ἐπάγγελμα, δὲν ήξερα τί νὰ κάνω στὴν ἀρχή.

Ωστόσο μὲ τὴν βοήθεια τοῦ γυιοῦ ἐνδὸς δικηγόρου, ἐνδὸς παλῆοῦ συμμαθητοῦ μας, ἀρχισα νὰ κάνω δικαστικὰ ἔγγραφα, ἀπ' τὰ ὅποια κέρδιζα ἐλάχιστα πράγματα. "Επειτα ἀρχισα νὰ συντάσσω ἀναφορές, ἐκθέσεις καὶ ἄλλα παρόμοια ἔγγραφα. "Ολ' αὐτὰ μοῦ ἔδωσαν τὴν ἔμπνευσι νὰ ἐγγραφῶ στὰ Νομικὰ κι' ἔτσι ἔδεψα καὶ τὶς πενήντα λίρες τοῦ θείου μου... Τώρα, δόξα τῷ Θεῷ, ἔστρωσα κι' ἀρχίζω νὰ πηγαίνω καλά... Γι' αὐτὸ μάλιστα κι' ἀρραβωνιάστηκα.

"Αρραβωνιάστηκε;... "Ω! Ντόρα!... Κι' ἐμεῖς;

— Ναι, ἔξακολούθησε ὁ Τρήντλ, μὲ τὴν κόρη ἐνδὸς πάστορος τοῦ Ντεβουσάρ. Εἶνε τόσο γοητευτική κοπέλλα!... Λιγο πιὸ μεγάλη ἀπὸ μένα, μὰ τόσο καλή... Τὸν τελευταῖο καιρὸ ποὺ ἔλειψα ἀπὸ τὸ Λονδίνο, εἶχα φύγει γιὰ νὰ πάω κοντά της... "Εκανα τὸ δρόμο πεζός, πάει κι' ἔλα. Τὶ γοητευτικὸ ταξίδι!... Θὰ μείνουμε ἀσφαλῶς πολὺ καιρὸ ἀρραβωνιασμένοι, γιατὶ ἔχουμε ώς ἔμβλημά μας τὶς λέξεις: «Ἐ λ πὶς καὶ ὑ πο μονή!» Τὶς ἐπαναλαμβάνουμε διδάκοπα: «Ἐ λ πὶς καὶ ὑ πο μονή!» Εἶνε ίκανη νὰ μὲ περιμένῃ ώς τὰ ἔξηντα τῆς χρόνια... 'Ἐν τῷ μεταξὺ, ἐτο μάζουμε σιγὰ-σιγὰ τὸ νοικοκυρί μας... Πότε ἀγοράζουμε τὸ ἔνα πρᾶγμα καὶ πότε τὸ ἄλλο... Δὲν κερδίζω βέσαια πολλά, μὰ καὶ κάνω ὅση μπορῶ οἰκονομία... Τώρα κατὰ κανόνα στοὺς ἐνοικιαστὰς τοῦ πρώτου πατώματος. Εἶνε ἀνθρωποι πολὺ ἀξιαγάπητοι. 'Ο κ. καὶ ἡ κ. Μικάουμπερ ἔχουν μεγάλη πεῖρα τῆς ζωῆς κι' ἡ συντροφιά τους εἶνε πολὺ εὐχάριστη.

— 'Αγαπητέ μου Τρήντλ! φώναξα. Τὶ εἶπες;

— 'Ο Τρήντλ μὲ κύτταξε σαστισμένος.

— "Ωστε ἔδω κάθονται ὁ κ. καὶ ἡ κ. Μικάουμπερ; ξαναρώτησα. Μὰ τοὺς ξέρω πολὺ καλά!

"Ἐνα διπλὸ χτύπημα ποὺ ἀκούστηκε ἐκείνη τὴ στιγμὴ στὴν πόρτα τοῦ δρόμου καὶ ποὺ τὸ ἥξερα πολὺ καλά, ἔδιωξε ὅλες τὶς ἀμφιθολίες ἀπὸ τὸ μυαλό μου. 'Ηταν ὁ κ. Μικάουμπερ! Παρακάλεσα τὸν Τρήντλ νὰ τοῦ πῆ νάρθη μέσα. 'Ο Τρήντλ τὸν φώναξε ἀμέσως ἀπὸ τὸ κεφαλόσκαλο καὶ σὲ λίγο παρουσιάσθηκε ὁ κ. Μικάουμπερ, καθόλου ἀλλαγμένος — μὲ τὸ κολλητὸ παντελόνι του, μὲ τὸ μπαστοῦνι του, μὲ τὸ ψηλὸ κολλάρο του, μὲ τὸ μονόκλ του — καὶ μπῆκε μέσα στὴν κάμαρη κεφάτος καὶ τραγουδῶντας.

Μὰ μόλις μὲ εἶδε, διέκοψε τὸ τραγοῦδι του καὶ εἶπε:

— Σᾶς ζητῶ συγγνώμην, κύριε Τρήντλ. Δὲν ἥξερα πῶς ἔχετε ἐπισκέψεις.

— Τὶ κάνετε, κύριε Μικάουμπερ; τὸν ρώτησα.

— Κύριε, μοῦ ἀπάντησε ὁ κ. Μικάουμπερ, εἰσθε πολὺ καλός. Εἶμαι καλά.

— Καὶ ἡ κ. Μικάουμπερ; ἔξακολούθησα.

— Δόξα τῷ Θεῷ, κύριε, καὶ αὐτὴ εἶνε καλή.

— Καὶ τὰ παιδιά, κύριε Μικάουμπερ;

— Κύριε, εἶμαι εύτυχης ποὺ σᾶς πληροφορῶ δτι χαίρουν ἄκρας ὑγείας.

"Οσο γινόταν διάλογος αὐτὸς, δ. κ. Μικάουμπερ δὲν μὲ εἶχε ἀναγνωρίσει, ἀν καὶ βρισκόμαστε δ ἔνας ἀπέναντι στὸν ἄλλο. 'Ωστόσο, βλέποντάς με νὰ χαμογελάω, ἔξέτασε τὰ χαρακτηριστικά μου μὲ περισσότερη προσοχὴ, τραβήχτηκε πίσω ἔνα βῆμα καὶ φώναξε:

— Εἶνε δυνατόν; 'Ο Κόπερφιλντ ἔδω; Τὶ εύτυχία!

— Καὶ μοῦ ἔσφιξε τὰ δυὸ χέρια.

— "Ω, κύριε Τρήντλ, πρόσθεσε κατόπιν, εἰστε λοιπὸν φίλος τοῦ φίλου τῆς νεότητός μου, τοῦ συντρόφου τῶν περασμένων καιρῶν;

Καὶ βγαίνοντας στὸ κεφαλόσκαλο, φώναξε στὴ γυναῖκα του:

— 'Αγαπητή μου, εἶνε στοῦ κ. Τρήντλ ἔνας κύριος ποὺ θὰ ἥθελε νὰ σὲ γνωρίσῃ!

Ξαναγύρισε κατόπιν στὴν κάμαρη καὶ μοῦ ἔσφιξε πάλι τὰ χέρια. "Επειτα ρίχνοντας μιὰ ματιά στὸν Τρήντλ εἶπε:

— Μὲ ξαναθρίσκεις, Κόπερφιλντ, ἔγκαταστημένο φτωχικὰ καὶ χωρὶς ἀξιώσεις. Μὰ ξέρεις δτι, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς σταδιοδρομίας μου, ὑπερπήδησα πολλὲς δυσκολίες καὶ νίκησα χίλια ἐμπόδια.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ μπῆκε μέσα καὶ ἡ κ. Μικάουμπερ, ἡ δούλια μοῦ φάνηκε πιὸ παραμελημένη ἀπὸ ἄλλοτε, μολονότι εἶχε περιποιηθῆ τὴν

τουαλέττα της καὶ φοροῦσε γάντια.

— 'Αγαπητή μου φίλη, εἶπε ὁ κ. Μικάουμπερ, φέρνοντάς την πρὸς ἐμένα, νὰ ἔνας τζέντλεμαν ποὺ λέγεται Κόπερφιλντ καὶ ποὺ θὰ ἥθελε νὰ ξανασυνδεθῇ μαζύ σου.

Θὰ ἐπρεπε νὰ τῆς κάνη αὐτὴ τὴν ἔκπληξη μὲ περισσότερες προφυλάξεις, γιατὶ ἡ κ. Μικάουμπερ, ἡ ὅποια δὲν ἦν αναγκάστηκε νὰ τρέξῃ στὴν αὐλὴ τῆς βρύσης καὶ νὰ τῆς φέρη λίγο νερὸ γιὰ νὰ τῆς βρέξῃ τοὺς κροτάφους.

Συνήλθε πολὺ γρήγορα κι' ἔδειξε μεγάλη χαρὰ γιατὶ μὲ ὧρα.

— Ο κ. Μικάουμπερ ἐπέμεινε πολὺ νὰ μὲ κρατήσῃ νὰ φάμε μαζύ. Θὰ δεχόμουν εὔχαριστως, ἀν δὲν ἔθλεπα στὰ μάτια τῆς κ. Μικάουμπερ κάποιαν ἀνησυχία, ὀφειλομένην χωρὶς ἄλλο στὴν ἔλλειψη πιστώσεως γιὰ νὰ ψωνίσουν γιὰ τὸ γεῦμα. Βρήκα λοιπὸν μιὰ πρόφασι καὶ, βλέποντας τὸ πρόσωπο τῆς κ. Μικάουμπερ νὰ φωτίζεται ἀμέσως, ἀντιστάθηκα σὲ δλες τὶς προσπάθειες ποὺ ἔκαναν γιὰ νὰ μὲ κρατήσουν.

Μὰ προσκάλεσα τὸν Τρήντλ καὶ τὸν κ. καὶ τὴν κ. Μικάουμπερ νάρθοῦνε μιὰ μέρα νὰ φάνε στὸ σπίτι μου. 'Αφοῦ δέχτηκαν, τοὺς ἀποχαιρέτησα δλους μὲ θερμές χειραψίες καὶ βγῆκα ἔξω συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν κ. Μικάουμπερ, δ. δοπίος ἐπωφελήθηκε τῆς εύκαιρίας γιὰ νὰ μοῦ πῆ δτι εἶχε γίνει παραγγελιοδόχος δημητριακῶν καρπῶν, δτι δὲν κέρδιζε τίποτε ἀπ' τὴ δουλειά του κι' δτι σὲ λίγες μέρες ἡ γυναίκα του θὰ ἔφερνε στὸν κόσμο ἔνα ἀκόμα παιδί.

XXVIII

"Ως τὴν ἡμέρα ποὺ εἶχα προσκαλέσει σὲ γεῦμα τοὺς παλιούς μου αὐτοὺς φίλους, ἔξησα μὲ τὴ σκέψη τῆς Ντόρας καὶ μὲ καφέδες. 'Ο ἔρως μοῦ εἶχε κόψει τὴν δρεξι καὶ ἤμουν εὔτυχισμένος γι' αὐτὸ, γιατὶ θὰ θεωροῦσα ώς προδοσία ἀπεναντι τῆς Ντόρας τὸ νὰ μ' εὔχαριστῇ τὸ φαγητό.

Τὴν ἡμέρα τοῦ γεύματος, στὴν ὀρισμένη ὥρα, οἱ τρεῖς καλεσμένοι μου ἔφτασαν συγχρόνως. 'Ο κ. Μικάουμπερ φοροῦσε ἔξα κολλάρο πιὸ ψηλὸ ἀπὸ τὸ συνηθισμένο του κ' εἶχε καινούργια κορδέλλα στὸ μονόκλ του. 'Η κ. Μικάουμπερ φοροῦσε τὸ ἐπισημότερο καπέλλο της κι' δ. Τρήντλ τῆς εἶχε προσφέρει τὸ μπράτσο του. Φάνηκαν κ' οἱ τρεῖς κατενθουσιασμένοι ἀπὸ τὸ διαμέρισμά μου. Κι' ἀκόμα περισσότερο ἀπὸ τὰ φαγητά μου καὶ τὰ ἔκλεκτὰ κρασία.

— Η εύθυμιά μου εἶχε φτάσει στὸ κατακόρυφο, δται ἔξαφνα ἀντελήθη πῶς κάποιος εἶχε μπῆ στὴν τραπεζαρία. Γύρισα τότε τὸ κεφάλι μου καὶ εἶδα μπροστά μου τὸν Λίττιμερ, τὸν ύπηρέτη τοῦ Στήρφορθ, δ. δοπίος στεκότων μὲ τὸ καπέλλο στὸ χέρι.

— Τὶ συμβαίνει; τὸν ρώτησα χωρὶς νὰ θέλω.

— Σᾶς ζητῶ συγγνώμην, κύριε, μοῦ ἀπάντησε. Μοῦ εἶπαν δτι μπορῶ νὰ μπῶ μέσα. 'Ο κύριός μου δὲν εἰν' ἔδω, κύριε;

— "Οχι.

— Δὲν τὸν εἶδατε, κύριε;

— "Οχι. Δὲν ήσουν μαζύ του;

— "Οχι σήμερα, κύριε.

— Σοῦ εἶπε πῶς θὰ τὸν εὕρισκες ειδῶ;

— "Οχι ἀκριβῶς, κύριε, μὰ φαντάζομαι δτι θερήθη ασριο, ἀφοῦ δὲν ἥρθε σήμερα.

Διευθυνόταν πρὸς τὴν πόρτα γιὰ νὰ φύγη, δται ἔξαφνα τοῦ φώναξα:

— Λίττιμερ!

— Κύριε.

— "Εμεινες πολὺ καιρὸ στὸ Γιάρμουθ; Τελείωσε τὸ καράβι;

— Μάλιστα, κύριε. "Εμεινα ἐκεὶ κάτω ἐπίτηδες γι' αὐτὸ τὸ σκοπό.

— Τὸ ξέρω. 'Ο κύριός σου δὲν τὸ εἶδε ἀκόμη, ύποθέτω.

— Δὲν ξέρω, κύριε... Καληνύχτα σας, κύριοι.

— Απηγύθυνε ἔνα χαιρετισμὸ γεμάτο σεβασμὸ σὲ δλους κι' ἔξαφανίστκε.

(Ακολουθεῖ)

Προσεχῶς στὸ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ»,
ἡ καταπληκτικὴ ιστορία μιᾶς ἐπικῆς θασίλισσας τῶν ἐλληνικῶν θουνῶν ἐπὶ τουρκοκρατίας.
Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΘΛΟΙ
ΧΡΥΣΩΣ ΤΗΣ ΚΑΠΕΤΑΝΙΣΣΑΣ
ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ ΤΟΥ ΑΡΜΑΤΩΛΟΥ
ΚΑΠΕΤΑΝ ΔΙΑΒΟΛΗ